

FRANTIŠEK
Apoštolský list motu proprio
Magnum principium,
kterým se mění některá ustanovení
v kánonu 838 *Kodexu kanonického práva*

Důležitý princip [Magnum principium] potvrzený II. ekumenickým vatikánským koncillem — aby bylo liturgické modlitbě, přizpůsobené chápání lidu, možné rozumět — přinesl závažný požadavek, který byl svěřen biskupům: zavést do liturgie vernakulární jazyk a opatřit a schválit překlady liturgických knih.

I když si latinská církev byla vědoma, že hrozí částečná ztráta vlastního liturgického jazyka, který se staletí užíval po celém světě, ochotně otevřela dveře tomu, aby se překlady, jako součásti samotných obřadů, staly společně s latinským jazykem hlasem církve slavící božská tajemství.

Zvláště s ohledem na různé názory o užívání vernakulárního jazyka, které výmluvně vyjádřili otcové koncilu, si byla církev zároveň vědoma obtíží, které při této práci mohou nastat. Na jednu stranu bylo zapotřebí uvést dobro věřících každého věku a kultury i jejich právo účastnit se vědomě a aktivně liturgických slavení do souladu s podstatnou jednotou římského ritu; na stranu druhou se vernakulární jazyky mohly často teprve postupně stávat jazyky liturgickými, které by stejně jako liturgická latina nepostrádaly jazykový lesk a důstojnost při vyjadřování myšlenek, aby živily víru.

Tímto směrem mířily některé liturgické zákony, instrukce, okružní listy, lineamenta a potvrzení liturgických knih ve vernakulárních jazycích, které Apoštolský stolec vydával už od doby koncilu, ať to bylo před zavedením zákonů *Kodexu kanonického práva*, nebo po něm. V dokumentech uvedené principy byly užitečné a zpravidla i zůstávají užitečné, a jak je to jen možné, liturgické komise je použijí jako vhodné nástroje, aby i při velmi bohaté různosti jazyků mohlo liturgické společenství získat vhodné roucho vyjadřovacího stylu, které by bylo přiměřené jednotlivým částem liturgie; přitom se zachová neporušenost a přesná věrnost zvláště při překladu některých textů, které mají v každé jednotlivé liturgické knize větší důležitost.

Liturgický text je jako rituální znamení prostředkem ústní komunikace. Pro věřící, kteří slaví posvátné obřady, je však i slovo tajemstvím: vždyť slovy, která jsou pronášena, zvláště když se čte Písmo svaté, mluví k lidem Bůh, v evangeliu sám Kristus mluví k svému lidu a ten, buď sám, nebo prostřednictvím celebranta, odpovídá Pánu v Duchu Svatém modlitbou.

Cílem překládání textů, ať liturgických, nebo biblických pro bohoslužbu slova, je hlásat věřícím slovo spásy v poslušnosti víře a dávat výraz modlitbě církve k Pánu. K dosažení tohoto cíle je zapotřebí sdělovat konkrétnímu lidu v jeho jazyce to, co chtěla

církev sdělit ostatnímu lidu v jazyce latinském. Věrnost nelze vždycky posuzovat na základě jednotlivých slov, ale spíš v kontextu na základě celého komunikačního aktu a podle vlastního literárního druhu; ale jistá zvláštní slova je přesto zapotřebí posuzovat také na základě celé katolické víry, protože každý překlad liturgických textů má být v souladu se zdravou naukou.

Není divu, že na této dlouhé a namáhavé cestě nastaly mezi biskupskými konferencemi a tímto Apoštolským stolcem některé obtíže. Aby předpisy koncilu o užívání vernakulárních jazyků v liturgii platily i v budoucnosti, je svrchovaně nezbytná trvalá spolupráce — naplněná vzájemnou důvěrou, bdělá a kreativní — mezi biskupskými konferencemi a dikasteriem Apoštolského stolce, jehož úkolem je pečovat o posvátnou liturgii, totiž Kongregací pro bohoslužbu a svátosti. Aby obnova celého liturgického života správně pokračovala, zdá se proto vhodné, aby byly některé principy tradované od koncilu jasněji znova potvrzeny a užívány v praxi.

Je samozřejmě nutné mít na zřeteli užitek a dobro věřících a nesmí se zapomínat ani na právo a úkol biskupských konferencí. Ty mají spolu s biskupskými konferencemi zemí užívajících týž jazyk a spolu s Apoštolským stolcem působit a zajistit, aby byl při zachování vlastního charakteru každého jazyka tlumočen plně a věrně smysl původního textu a aby přeložené liturgické knihy, i když projdou úpravami, stále vyzařovaly jednotu římského ritu.

Aby byla spolupráce mezi Apoštolským stolcem a biskupskými konferencemi jednodušší a plodnější a aby při plnění tohoto úkolu pro věřící rostla, po vyslechnutí námi ustanovené komise biskupů a odborníků a na základě autority, která nám byla svěřena, rozhodujeme, že má být vyjasněno dosud platné kanonické ustanovení kán. 838 CIC. Podle záměru konstituce *Sacrosanctum concilium*, vyjádřeného zvlášť v č. 36, §§ 3–4, 40 a 63, a podle záměru apoštolského listu motu proprio *Sacram liturgiam*, č. IX, má být jasněji zřejmá kompetence Apoštolského stolce ve věci překladů liturgických knih a pronikavějších úprav (mezi ně lze počítat také některé nové texty vkládané do liturgických knih), o kterých rozhodují a které schvalují biskupské konference.

V tom smyslu bude kán. 838 dále znít takto:

§ 1. *Sacrae liturgiae moderatio ab Ecclesiae auctoritate unice pendet: quae quidem est penes Apostolicam Sedem et, ad normam iuris, penes Episcopum dioecesanum.*

[Řízení posvátné liturgie je vyhrazeno pouze církevním představeným, a to Apoštolskému stolci a podle norem práva diecéznímu biskupovi.]

§ 2. *Apostolicae Sedis est sacram liturgiam Ecclesiae universae ordinare, libros*

liturgicos edere, aptationes, ad normam iuris a Conferentia Episcoporum approbatas, recognoscere, necnon advigilare ut ordinationes liturgicae ubique fideliter observentur.

[Apoštolskému stolci přísluší řízení posvátné liturgie v celé církvi, vydávání liturgických knih, **přezkoumávání úprav, které podle norem práva schválila biskupská konference**, a dozor nad tím aby byly liturgické předpisy všude věrně zachovávány.]

§ 3. Ad Episcoporum Conferentias spectat versiones librorum liturgicorum in linguas vernaculas fideliter et convenienter intra limites definitos accommodatas parare et approbare atque libros liturgicos, pro regionibus ad quas pertinent, post confirmationem Apostolicae Sedis, edere.

[Biskupským konferencím přísluší opatřovat a **schvalovat** překlady liturgických textů do vernakulárních jazyků, které jsou provedeny **věrně** a jsou ve stanovených mezích vhodně **přizpůsobeny, a po potvrzení Apoštolským stolcem vydávat liturgické knihy pro země jejich příslušnosti.**]

§ 4. Ad Episcopum dioecesanum in Ecclesia sibi commissa pertinet, intra limites suae competentiae, normas de re liturgica dare, quibus omnes tenentur.

[Diecéznímu biskupovi přísluší v jemu svěřené diecézi vydávat v mezích své působnosti normy v liturgických věcech, závazné pro všechny.]

Obdobně je zapotřebí vykládat jak č. 64 § 3 apoštolské konstituce *Pastor bonus*, tak jiné zákony, zvláště ty, které jsou obsaženy v liturgických knihách a týkají se jejich překládání. Týmž způsobem určujeme, aby Kongregace pro bohuslužbu a svátosti upravila ve smyslu nového ustanovení své »Regolamento« (vnitřní směrnice) a aby pomáhala biskupským konferencím plnit jejich úkol a stále více se snažila pečovat o liturgický život latinské církve.

Přikazujeme, aby všechno, o čem jsme v tomto apoštolském listě motu proprio rozhodli, bylo pevné a právoplatné — bez ohledu na všechna ustanovení, která jsou s tímto v rozporu, i když jsou hodna zvláštní zmínky —, a rozhodujeme, aby to bylo vyhlášeno vydáním v deníku *L'Osservatore Romano* a nabylo platnosti dne 1. října roku 2017 a poté vydáno ve věstníku *Acta Apostolicae Sedis*.

V Římě, u Svatého Petra, dne 3. září léta Páně 2017, v pátém roce našeho pontifikátu.

FRANTIŠEK, PAPEŽ